

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS PROJEKTŲ,
VYKDOMŲ ĮGYVENDINANT ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SINCHRONIZACIJOS
PROJEKTĄ, SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
IR SUSIJUSIŲ VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ:**

**„DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SINCHRONIZACIJOS PROJEKTO „330 KV
ELEKTROS PERDAVIMO LINIJOS DARBĖNAI-BITĖNAI STATYBA“ INŽINERINĖS
INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO PLANO RENGIMO PRADŽIOS IR PLANAVIMO TIKSLŲ
NUSTATYMO“,**

**„DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SINCHRONIZACIJOS PROJEKTO „330 KV
SKIRSTYKLOS „MŪŠA“ STATYBA“ INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO
PLANO RENGIMO PRADŽIOS IR PLANAVIMO TIKSLŲ NUSTATYMO“,**

**„DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SINCHRONIZACIJOS PROJEKTO
„HARMONY LINK JUNGTIES IR 330 KV SKIRSTYKLOS „DARBĖNAI“ STATYBA“
INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO PLANO RENGIMO PRADŽIOS IR
PLANAVIMO TIKSLŲ NUSTATYMO“,**

**„DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SINCHRONIZACIJOS PROJEKTO „330 KV
ELEKTROS PERDAVIMO LINIJOS KRUONIO HAE-BITĖNAI STATYBA“ INŽINERINĖS
INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO PLANO RENGIMO PRADŽIOS IR PLANAVIMO TIKSLŲ
NUSTATYMO“**

**(TAP NR. 19-1211, 19-1210, 19-1209, 19-1208, 19-1205) (TAIS NR. 19-8728, 19-8727, 19-8726, 19-8725,
19-8724)**

2019-07-31 Nr. NV-2242

Vilnius

Projekto rengėjas: Energetikos ministerija.

Projekto tikslas: Siekiama patvirtinti Elektros energetikos projektų, vykdomų įgyvendinant elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą, sąrašą ir inicijuoti ypatingos valstybinės svarbos elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą sudarančių projektų inžinerinės infrastruktūros vystymo planų rengimą ir nustatyti planavimo tikslus.

Dabartinė situacija:

Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, patvirtintoje Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, nurodyta, kad strateginis valstybės tikslas elektros energetikos srityje – Lietuvos elektros energetikos sistemos sinchronizacija su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema, šį tikslą įgyvendinant iki 2025 metų, o Lietuvos elektros energetikos sistemos atsijungimas nuo Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalių elektros energetikos sistemos ir elektros energetikos sistemos sinchronizacija su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema energetinio saugumo užtikrinimo ir palaikymo požiūriu bei atsijungimas nuo Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos energetikos sistemų yra būtini.

Teikiamas Vyriausybės nutarimo projektas „Dėl elektros energetikos projektų, vykdomų įgyvendinant elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą, sąrašo patvirtinimo“ parengtas vadovaujantis Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo (toliau – Įstatymas) 13 straipsnio 2 dalimi. Įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje yra apibrėžta, kad elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą sudaro visuma Įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis planuojamų ir vykdomų elektros energetikos projektų (tarp jų vystymo, planavimo, bandymų, organizavimo, statybos ir kitokio įgyvendinimo, paslaugų, darbų ir kitų projektų) ir veiksmų, reikalingų elektros energetikos sistemos

sinchronizacijai įgyvendinti. Įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektas yra pripažintas ypatingos valstybinės svarbos projektu. Įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje yra numatyta, kad konkrečių elektros energetikos projektų, vykdomų įgyvendinant elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą ir esančių neatsiejama šio projekto dalimi, sąrašą Energetikos ministerijos teikimu tvirtina Vyriausybė.

Nutarimo projekto „Dėl elektros energetikos projektų, vykdomų įgyvendinant elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą, sąrašo patvirtinimo“ tikslas – patvirtinti konkrečių elektros energetikos projektų, vykdomų įgyvendinant elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą ir esančių neatsiejama šio projekto dalimi, sąrašą. Nutarimo projektu tvirtinamo elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą sudarančių konkrečių elektros energetikos projektų sąrašo sudarymas leis užtikrinti, kad Įstatyme numatytu teisiniu reguliavimu ir suteiktomis išimtimis bus naudojamosi įgyvendinant tik elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektui būtinus projektus. Tai taip pat užtikrins elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto apimties aiškumą, projekto vykdymo nuoseklumą ir skaidrumą, nes elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektas susideda iš atskirų energetikos infrastruktūros projektų, kurie yra įtraukti į elektros perdavimo sistemos operatoriaus 400–110 kV perdavimo tinklo dešimties metų plėtros planą, elektros perdavimo sistemos operatoriaus strategiją ir jos įgyvendinimo veiklos planą, taip pat ENTSO-E dešimties metų tinklo plėtros ir investicijų planus. Įgyvendinus šiuos projektus bus užtikrintas elektros energetikos sistemos patikimumas ir saugumas, taip pat ENTSO-E nustatytos būtinės techninės sąlygos veikti sinchroniniu režimu su kontinentinės Europos elektros tinklais (angl. Catalogue of measures), kurios patvirtintos visų suinteresuotų šalių pasirašyta sutartimi dėl Baltijos valstybių elektros energetikos sistemų sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu sąlygų.

Nutarimo projektu siekiama užtikrinti sklandų Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos desinchronizacijos nuo Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalių elektros energetikos sistemos (IPS / UPS) ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įgyvendinimą iki 2025 m.

Projekto esmė:

Siūloma patvirtinti Elektros energetikos projektų, vykdomų įgyvendinant elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą, sąrašą, kurį sudaro 14 projektų:

- *LitPol Link* jungties išplėtimas;
- 330 kV elektros perdavimo linijos Lietuvos elektrinė–Vilnius rekonstravimas;
- Šiaurės rytų Lietuvos elektros perdavimo tinklo optimizavimas ir paruošimas sinchroniniam darbui su kontinentinės Europos energetikos sistema;
- 110 kV elektros perdavimo linijos Pagėgiai–Bitėnai statyba;
- 330 kV Bitėnų transformatorių pastotės išplėtimas;
- 330 kV elektros perdavimo linijos Vilnius–Neris statyba;
- 330 kV elektros perdavimo linijos Kruonio HAE–Bitėnai statyba;
- 330 kV elektros perdavimo linijos Darbėnai–Bitėnai statyba;
- 330 kV skirstyklos „Mūša“ statyba;
- *Harmony Link* jungties statyba;
- 330 kV skirstyklos „Darbėnai“ statyba;
- Naujų sinchroninių kompensatorių įrengimas;
- Elektros energetikos sistemos dažnio stabilumo vertinimo (FSAS) valdymo sistemos įrengimas;
- Automatinio generacijos valdymo sistemos įdiegimas.

Taip pat siūloma nustatyti, kad į šiuo nutarimu patvirtintą sąrašą įtraukti elektros energetikos projektai yra laikomi neatsiejama elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto dalimi ir kiekvienam iš jų visa apimtimi taikomi Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatyme nustatyti reikalavimai, suteiktos išimty ir priskirtas ypatingos valstybinės svarbos projekto statusas.

Kartu su nutarimo projektu dėl sinchronizacijos projektų sąrašo teikiama Vyriausybės nutarimų projektai dėl elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto inžinerinės infrastruktūros vystymo planų rengimo pradžios ir planavimo tikslų nustatymo elektros perdavimo sistemos infrastruktūros projektams, kurie yra neatsiejama elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto dalis:

- „Dėl elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto „330 kV elektros perdavimo linijos Darbėnai–Bitėnai statyba“ inžinerinės infrastruktūros vystymo plano rengimo pradžios ir planavimo tikslų nustatymo“;
- „Dėl elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto „*Harmony Link* jungties ir 330 kV skirstyklos „Darbėnai“ statyba“ inžinerinės infrastruktūros vystymo plano rengimo pradžios ir planavimo tikslų nustatymo“;
- „Dėl elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto „330 kV elektros perdavimo linijos Kruonio HAE–Bitėnai statyba“ inžinerinės infrastruktūros vystymo plano rengimo pradžios ir planavimo tikslų nustatymo“;
- „Dėl elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto „330 kV skirstyklos „Mūša“ statyba“ inžinerinės infrastruktūros vystymo plano rengimo pradžios ir planavimo tikslų nustatymo“.

Nutarimų projektų dėl sinchronizacijos projekto inžinerinės infrastruktūros vystymo planų rengimo pradžios tikslas – inicijuoti ypatingos valstybinės svarbos elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą sudarančių projektų inžinerinės infrastruktūros vystymo planų rengimą ir nustatyti planavimo tikslus.

Derinimas:

Nutarimų projektams be pastabų pritarė Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacija ir LITGRID AB.

Neatsižvelgta į vieną Teisingumo ministerijos pasiūlymą – keturis nutarimų projektus dėl sinchronizacijos projekto inžinerinės infrastruktūros vystymo planų rengimo pradžios sujungti į vieną Vyriausybės nutarimo projektą. Priėmus šį pasiūlymą iškiltų problemų taikant priimtą nutarimą praktikoje, nes numatoma rengti keturis atskirus specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, kurie apims skirtingas planuojamas teritorijas, taip pat skiriasi ir šiuose nutarimuose nustatyti planavimo tikslai. Atskirus nutarimus tikslinga rengti ir įvertinant skundų ir teisminių ginčų riziką tikimybę. Ši pastaba su Teisingumo ministerija papildomai aptarta ir darbo tvarka suderinta.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė kelis tikslinamojo pobūdžio pasiūlymus, į kuriuos projekto rengėjai turėtų atsižvelgti.

Atitiktis Vyriausybės programai:

Nutarimų projektais įgyvendinamos Vyriausybės programos 94.8 ir 94.9 papunkčių nuostatos:

„94.8. vienas iš prioritetinių darbų yra visiškas elektros sistemos valdymo susigrąžinimas ir sujungimas su kontinentinės Europos elektros tinklais sinchroniniam darbui <...>“;

„94.9. <...> Jeigu kartu su tarptautine bendrija nepavyktų sustabdyti Astravo AE statybos, nepriimsime šioje elektrinėje pagamintos elektros į mūsų šalies rinką, kuo skubiau sinchronizuosime savo tinklus su Vakarų tinklais ir juos infrastruktūriškai atribosime nuo Rytų rinkos“.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytume projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio **B** dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Vaclovas Medišauskas, tel. 8 706 63 814, el. p. vaclovas.medisauskas@lr.lt